

NR	ODPOWIEDZI / PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI	PUNKTY	MOJE PUNKTY
1	C	1	
2	B	1	
3	FP	1	
4	4.1. Autor i tytuł: Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i> 4.2. Zarówno Ordon, jak i bohaterowie <i>Kamieni na szaniec</i> – Alek, Rudy i Zośka – oddali życie za ojczyznę. Zginęli jako bohaterowie. Ordon nie poddał się i wysadził redutę, aby carska armia nie mogła tryumfować i zdobyć broni, Alek zginął w czasie akcji odbicia Rudego z rąk okupantów, Rudy zmarł na skutek odniesionych ran (skatowano go w czasie przesłuchania, bo odmawiał współpracy), a Zośka zginął w czasie jednej z akcji dywersyjnych. Różni ich czas i konflikt zbrojny, w który zostali wciągnięci przez historię. Ordon walczył przeciwko carskiej armii w czasie powstania listopadowego, natomiast Alek, Rudy i Zośka musieli stawić czoła nazistom w czasie II wojny światowej.	2	
5	Autor i tytuł lektury: Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i> Bohater i jego losy: W powieści Aleksandra Kamińskiego można wymienić wielu bohaterów, młodych patriotów, którzy poświęcali się w imię ojczyzny. Jednym z nich jest niewątpliwie Zośka. Uczestniczył w akcjach małego sabotażu, udzielał się w organizacjach harcerskich na wiele sposobów, to on narysował największą liczbę kotwic na murach. Zorganizował akcję odbicia Rudego z Pawiaka, towarzyszył przyjaciołom, gdy umierali, a ostatecznie sam oddał życie za ojczyznę. <i>lub</i> Autor i tytuł lektury: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> Bohater i jego losy: Jacek Soplica za młodu był szlacheckim zabijaką i warchołem, ale jako ksiądz Robak w pełni poświęcił się ojczyźnie. Został emisariuszem, walczył w wielu bitwach, próbował zorganizować powstanie. Zrezygnował z wychowania syna, by służbą dla Polski odkupić swoje winy, i stał się prawdziwym patriotą.	2	
6	BC	1	
7	A	1	
8	Utwór ma wymowę pesymistyczną, ponieważ przedstawia upadek reduty. Polski oddział nie poradził sobie z odparciem ataku carskiego wojska, zabrakło amunicji, nikt nie przyszedł z pomocą. Pesymistyczna jest także refleksja na temat cara, którego tyrańskie rządy wysyłają na śmierć wielu niewinnych ludzi. Optymizm wymowy utworu dotyczy postaw Polaków, patriotów, którzy dzielnie stawiali opór wrogowi i jako jedyni czynnie sprzeciwili się carowi.	1	
9	FP	1	
10	ZAWIADOMIENIE 15 listopada 2020 roku w Szkole Podstawowej nr 2 im. Fryderyka Chopina w Lasowie Małym odbędzie się wieczór poetycki pod nazwą „Polsko! Ojczyzno moja!”, poświęcony polskiej poezji patriotycznej dawnej i współczesnej. Zapraszamy od godziny 17.00 na aulę – zaczynamy o godzinie 17.30. Przewidziana herbata, soki i ciasteczka. Wstęp wolny. Zapraszamy!	3	
PODSUMUJ			

NR	ODPOWIEDZI / PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI	PUNKTY	MOJE PUNKTY
11	D	1	
12	PF	1	
13	Kotwica Polski Walczącej – był to symbol AK, powszechnie używany w czasie II wojny światowej, oznaczał, że Polska walczy i nie poddaje się. Rysowano go m.in. na murach budynków. Żółw – symbol oznaczający „pracuj powoli”, zachęcający Polaków zmuszonych do pracy w niemieckich firmach do sabotażu polegającego na możliwie powolnym wykonywaniu swoich obowiązków. Lilia harcerska – bohaterowie utworu byli harcerzami. Tomik wierszy – utwór <i>Testament mój</i> Słowackiego przyjaciele czytali umierającemu Rudemu, który ich o to poprosił. Wiersz miał dla niego wymowę symboliczną, utwierdzał w przekonaniu, że ofiara z jego życia jest słuszną. Flaga Polski – może nawiązywać do akcji zrywania niemieckich flag i zastępowania ich polskimi. Swastyka – symbol okupanta, hitlerowskich Niemiec.	2	
14	BD	1	
15	C	1	
16	16.1. Autorka twierdzi, że bardzo istotną cechą tradycji jest ich niezmiennność i stałość. One decydują o odrębności tradycji i odróżniają je od siebie. Tymczasem relatywizm to pogląd, według którego wszystko jest zmienne i może być rozpatrywane z różnych punktów widzenia, jest subiektywne. Dlatego tradycja jako niezmienny element rzeczywistości jest nie do pogodzenia z relatywizmem. 16.2. Np.: Autor i tytuł: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> Sędzia Soplica przestrzega polskich tradycji dotyczących wychowania, grzeczności i odnoszenia się do innych, a także gościnności. Dwór w Soplicowie jest pełen symboli polskości, związanych z tradycją i historią.	3	
17	A	1	
18	AD	1	
19	Wypracowanie	20	
RAZEM		45	

PRZYKŁADOWE WYPRACOWANIA

Temat 1.

Wyobraź sobie, że trafiłeś do świata wybranej przez Ciebie lektury. Napisz **opowiadanie**, w którym opisziesz jeden dzień spędzony w towarzystwie bohaterów tej książki. Twoja praca powinna udowodniać, że świetnie znasz treść tej lektury.

200 słów

Przedemną wznosiła się wysoka sylwetka latarni morskiej. Nad nią krążyły mewy, a fale z szumem rozbijały się o brzeg. Wysepka była malutka i poza latarnią nic na niej nie było, ale ja wiedziałem, że pracuje tam pewien stary Polak, wieloletni tułacz, który dopiero tutaj znalazł schronienie i dom na ostatnie lata życia. Pragnąłem przynieść mu wiadomości, na które tak bardzo czekał. Skoro przybyłem z przyszłości, mogłem mu opowiedzieć o losach jego ukochanej ojczyzny i o tym, że dziś jesteśmy już wolnym, niepodległym krajem.

Zapukałem do drzwi latarni, ale odpowiedziała mi cisza. Zajrzawszy do środka, stwierdziłem, że Skawińskiego nie ma. No tak! Zapewne trafiłem na ten dzień, w którym przysłano mu „Pana Tadeusza”! To się nawet dobrze składa, za jednym zamachem uratuję go też przed koniecznością ponownego udania się w świat. Wiedziałem, że latarnia to dla niego dobre miejsce, i zawsze było mi go żal, gdy czytałem nowelkę o jego życiu.

Tak jak myślałem, zastałem starca na wybrzeżu, gdzie właśnie odpakowywał książkę.

– Dzień dobry, panie Skawiński! – zawołałem wesoło.

– Dzień dobry – odpowiedział ze zdziwieniem, widząc przed sobą nastolatka w dziwnym ubraniu (bo miałem na sobie współczesną odzież). – Skąd to przybywasz, młody człowieku?

– Z Polski – odrzekłem, a on zmienił się na twarzy. – Pewnie mi pan nie uwierzy, ale pochodzę z przyszłości. Chodźmy do latarni, bo zaraz trzeba ją zapalić, a ja panu opowiem, jak ona wygląda teraz i co się wydarzy przez wszystkie kolejne lata.

Poszliśmy do latarni, gdzie Skawiński zapalił światło, by w zapadającym zmierzchu oświetlało drogę płynącym statkom. Potem przygotował dla nas herbatę i ciastka do niej. Wiedząc już, że staruszek jest bezpieczny, bo tej nocy żaden okręt nie wpłynie na mieliznę, usiadłem przy stole i zacząłem opowiadać. Mówiłem o rewolucjach, o I wojnie światowej, o II Rzeczypospolitej i wojnie z bolszewikami, o II wojnie światowej i wszystkim, co wydarzyło się dalej aż do dziś. Skawiński słuchał, płacząc i śmiejąc się na zmianę. Wiedziałem, jak raduje go myśl, że wszystko, co przecierpiał on i wielu jemu podobnych, nie poszło na marne, i cieszyłem się, że mogłem mu dać tę radość.

Gdy rano wsiadałem do czekającej już na mnie łodzi, mającej mnie zabrać z powrotem na stały ląd, Skawiński siedział na słońcu przed latarnią i czytał „Pana Tadeusza”. Wiedział już, że tę książkę znają do dziś wszyscy Polacy. Żałowałem, że nie mogę zabrać starca ze sobą do współczesności, na pewno chciałby zobaczyć, jak wygląda nasza Polska...

Uwaga!
Za wypracowanie
można zdobyć aż
20 punktów.

1. **Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt. – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – opowiadanie; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do lektury z podstawy programowej – *Latarnik* Henryka Sienkiewicza – i udowadnia znajomość całości tekstu; wypowiedź w całej pracy dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. **Elementy retoryczne:** 5 pkt. – historia jest rozwinięta i spójna; uczeń porządkuje wypowiedź – przytacza wydarzenia z lektury i wyciąga wnioski.
3. **Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt. – funkcjonalne wykorzystanie tekstu lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.
4. **Kompozycja tekstu:** 2 pkt. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity, ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie.
5. **Styl:** 2 pkt. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. **Język:** 4 pkt. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. **Ortografia:** 2 pkt. – praca bez błędów ortograficznych.
8. **Interpunkcja:** 1 pkt. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Temat 2.

Napisz **rozprawkę**, w której ustosunkujesz się do stwierdzenia, że zachowywanie tradycji jest gwarantem przetrwania narodu. W swojej pracy odwołaj się do jednej lektury obowiązkowej i jednego innego tekstu literackiego.

200 słów

Jednym z głównych czynników odróżniających od siebie narody są kultywowane przez nie tradycje. Mowa zarówno o tradycjach dotyczących uroczystych okazji, jak choćby sposoby obchodzenia świąt, jak i tradycjach niewielkich, regionalnych, ale jednak charakterystycznych dla danego kraju. Często w codziennym życiu nawet nie zdajemy sobie sprawy, jak wiele rzeczy, które robimy zwyczajowo, to tradycje sięgające często wieków. Czy zatem gdyby ich zabrakło, przestalibyśmy różnić się od innych narodów, przestalibyśmy być Polakami? Moim zdaniem tak. Bez tradycji żaden naród nie może trwać.

Dowodem na to jest przede wszystkim historia. Zaborcy Polski podejmowali wszelkie wysiłki, by zrusyfikować i zgermanizować Polaków, a częścią tego była walka z tradycją. Zabraniano czytania polskiej literatury, obchodzenia polskich świąt, mówienia po polsku, przeinaczano polską historię. Ten czas pokazany jest w powieści *Syzyfowe prace* Stefana Żeromskiego. Można w niej przeczytać, jak rosyjscy nauczyciele starają się wzbudzić w polskich uczniach sympatię do Rosji, do jej zwyczajów i tradycji, aby chłopcy wyrosli na Rosjan, a nie Polaków. Uczniowie, którzy się temu szczególnie mocno przeciwstawiają, uważani są za problematycznych, pilnowani i przenoszani wciąż do innych szkół – jak to miało miejsce w przypadku Bernarda Zygiera.

Mniej dramatyczny, ale równie wymowny przykład znajdujemy w *Panu Tadeuszu* Adama Mickiewicza. Jednym z bohaterów jest Hrabia – młody, zamożny, podróżujący po Europie, którego nudzi Polska, lekceważy sprawy jej dotyczące, nie przykładą wagi do zwyczajów ani tradycji, dlatego nie czuje się specjalnie związany z ojczyzną. Dla kontrastu dom Sędziego jest ostoją polskości i patriotyzmu, a kładzie się w nim ogromny nacisk na kultywowanie tradycji i znajomość historii.

Te dwa przykłady moim zdaniem zupełnie wystarczają, by pokazać, że poczucie narodowości i patriotyzmu trwa tylko tam, gdzie przykładą się wagę do trwałości i niezmienności tradycji. Warto więc o tym pomyśleć za każdym razem, gdy przychodzi nam do głowy, że jakiś polski zwyczaj jest nudny albo bezsensowny lub że lepszy, ciekawszy jest zwyczaj z innego kraju, więc można by nim zastąpić polski. Myślę, że tak naprawdę każdy naród dąży do zachowania swojej tożsamości narodowej – a kultywowanie tradycji jest na to prostym sposobem.

Uwaga!
Za wypracowanie
można zdobyć aż
20 punktów.

1. **Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt. – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do lektury obowiązkowej (*Pan Tadeusz*) i dodatkowego tekstu literackiego – *Syzyfowe prace*; wypowiedź w całej pracy dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. **Elementy retoryczne:** 5 pkt. – pogłębiona argumentacja; uczeń porządkuje wypowiedź – przytacza dwa argumenty nawiązujące do tematu i wyciąga wnioski.
3. **Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt. – funkcjonalne wykorzystanie tekstu lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.
4. **Kompozycja tekstu:** 2 pkt. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity, ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie.
5. **Styl:** 2 pkt. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. **Język:** 4 pkt. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. **Ortografia:** 2 pkt. – praca bez błędów ortograficznych.
8. **Interpunkcja:** 1 pkt. – praca bez błędów interpunkcyjnych.